

363.

On. Palatul Cultural

ADUL

ACTIA și ADMINISTRAȚIA:

AD, Str. Eminescu No. 18.

Telefon: 266.

Organ al Asociației »Infrățirea«

Apare de două ori pe săptămână.

legerile din Anglia.

între doctrine. Invățaminte pentru noi.

Consultarea corpului electoral din Anglia arată o răsărită politică care a pus în evidență nu numai partidele politice ale acolo, ci întreaga

țară între urmăreau ceea ce deosebit desfășură evenimentelor din Anglia veau a se clarifica prima dată 27 Oct.

Marțea trecută asupra partid sau altul ci asupra d octrine financiare mentale. In fața alegătorilor persoanele și partidele păruți, iar votul avea să pună punct pentru doctrina tradiționalismului sau pentru

na liber schimbismului. Personal național a adoptat protecționii muncii și lucrului englez prin proiectul vamal. Majoritatea lui socialist și o parte a liberali s-au declarat pentru na liber schimbism. În timp ce întregul conservator și cățiva creștini ai primului ministrului Donald au susținut doc-

protecționismul. Partidul englez este din fapt empirist, experimental și a condamnat nici-un politic și nici-un partid, de a-i fi dat posibilitatea de a-l vedea capacitatea în serviciul patriei. Astăzi, acum trei ani, toată

area partidului socialistă. Această experiență adus poporului englez o deziluzie. Evenimentele din August trecut au arătat care per-

V. P.

versarea Nașterii M. S. Regina Maria.

29 Oct., fiind aniversarea M. S. Regina Maria, oficiat la ora 11 un religios în Catedrala din Arad. A slujit P. Episcopul Aradului Dr. Comsa înconjurat de Dr. Botis, senator, Dr. Iordu și Păcăianu referenți, protopop Georgea și Turic. Răspunsurile au venit de la clericii Academiei Teologice sub președintele dlui prof. At. Li-

participat toate oficialitățile: tot corpul oficial din garnizoană în frunte General Bălăcescu, dl. ban prefectul județului, Cornel Radu primarul pluvi, corpul profesoral Academiei Teologice etc..

Terminarea serviciului dl. General Bălăcescu de dl. prefect al județului, Șerban au trecut în compania de onoare. General Bălăcescu a

rostit următoarea cuvântare plină de insuflare:

Ostaș.

Astăzi serbătorim aniversarea M. S. Regina Maria. M. S. Regina Maria vă este nouă tuturor cunoscute, este cunoscută de toată suflarea românească, căci Ea a pus în slujba neamului nostru toată fința sa. M. S. Regina Maria, înainte de răboiu, împreună cu mult regretatul rege Ferdinand I, a luptat pentru pregătirea poporului spre a elibera pe frății subjugăți. În răboiu cel mare M. S. Regina Maria a altat suferințele sănătorilor până la primele linii de luptă. De la răboiu încoace M. S. Regina Maria lucrează neincetat la înfrățirea și consolidarea neamului românesc. De aceea se cuvine ca să strigăm cu toții:

Trăiască M. S. Regina Maria! Întreaga astinență îsbucnește în urale.

A urmat apoi defilarea trupel-

Nu interesele mărunte de partid sau interesele personale, ci interesele generale a țării să fie călăuză oamenilor politici!...

ABONAMENTE:

Pentru particulari:	200 Lei	1 An	500 Lei	1 An
	100	6 Luni	250	6 Luni
	50	3 Luni	130	3 Luni

In străinătate dublu.

Telefonul din Arad

Societatea americană de Telefoane, promisă dar nu face — Îmbunătățiri... pe hârtie — În loc de serviciu, distrugerea nervilor!...

În baza convenției legate de Stat cu Grupul finanțări Morgan, orașul nostru are să fie înregistrat cu o centrală telefonică nouă, sistem automat. Acel grup american a înființat în țară o asociație „Societatea Americană Română de Telefoane“, cu sediul în capitală, unde a cumpărat un imobil în vecinătatea Teatrului Național din Calea Victoriei, pentru a ridica acolo un Palat, față care să-și instaleze birourile, și probabil că și centrala telefonică a Capitală.

Îmbunătățiri de ochii lumii.

Din motive, cari nu ne interesează ridicarea acestui Palat întărzie, în schimb în diferite părți ale Bucureștiului vedem lucrând echipe, cari sapă canăuri pentru așezarea cablurilor telefonice și Capitalei. Deși serviciul telefoanelor în Capitală nu s-a îmbunătățit, de când telefoanele sunt exploatate de americani, totuși lucrările pomenite, chiar dacă nu s-îndreaptă cu graba cuvenită, servesc măcar de apărare drept dovdă, că Societatea de telefoane, a început ceva din lucrările pe care să le termine în primii 5 ani, care urmează datei înființării ei. Cu toate acestea, vedem din partea Societății de telefoane practicându-se mai mult o reclamă americană, decât lucrări serioase. Astfel în zilele trecute am văzut, cum se împărță pe străzile capitalei, cu mult tâmbălău (reclama americană) nouă carte de abonări la telefoane din București, cătă vreme aceea operațiunea poate fi făcută cu mai puțin sgomot. Însă larma ce se face în jurul acestei Societăți a. r. de telefoane, cu reclame forțate, publicate prin presa din Capitală are drept scop de a zăpăci, și de a detură atențunea publicului de la controlul, pe care are dreptul să-l exercite asupra activității ei, care întărzie prea mult.

Când va avea Aradul centrală automată?

Nouă încă n-ea promis prin scrisoarea adresată Camerei de Comerț din Arad, că ni se va instala în primul semestru al a. 1932, centrală nouă automată; că mai târziu să-și amâne împlinirea gromisiunelui pe timp nefotărât. Ori noi avem cea mai rea și veche centrală telefonică din întreaga țară, încât azi cine poate să lipsește de a avea un aparat de telefon în casă, ori în birou, căci acesta nu este un mijloc modern de comunicație, ci mai curând un aparat de ruine a nervilor și sănătății.

Trăiască M. S. Regina Maria!

Scrisul Nostru.

Am primit ultimile numere ale revistei *Scrisul Nostru*, ce apare la Bârlad, ca organ al Cenaclului literar „Academie Bârlădeană“, cenacul grupat în jurul distinsului poet G. Tutoveanu, astăzi prefect al județului Tutova.

Bârladul s-a manifestat în totdeauna printre tradiție literară. Este destul să amintim revistele Miron Costin, Făt Frumos, Ion Creangă, Graful Nostru, care au apărut acolo și au grupat în jurul lor o serie de talente. În coloanele lor au scris Tudor Pamfil, poetul D. Nanu, G. Paladi, Emil Gârleanu, Virgil Caravani, A. Petrică, M. Sadoveanu, personalitatea dlui G. Tutoveanu a grupat în jurul său și a format un mănunchi de talente și a făcut mereu vie o preocupare literară.

Am dorit ca dl G. Tutoveanu să publice și scrisorile pe care le-a primit dela I. Russu-Sărăianu, ca o pioasă contribuție la cunoașterea marei gazetă arădenă *Tribuna Poporului și Tribuna*.

„Scrisul Nostru“ trebuie să fie un îndemn și pentru alții, un exemplu de ceeace poate energia și avântul vesnic Tânăr al unui poet.

Aradul, orașul cu atâta milioane de locuitori, cu nenumărate fabrici, Palatul Cultural și societăți culturale și suficiente mijloace materiale, nu-și are încă revista sa.

Lipsește omul entuziasmat care să-l dea viață.

e. g.

Congresul Asociației preoților din Ardeal și Banat.

In legătură cu adunarea generală a Asociației preoților din Ardeal și Banat Andrei Șaguna, putem adună că data înăuntru a congresului să a manat pentru primele zile ale lunii Noemvrie. Data precisă se va anunța prin ziare.

La ordinea de zi a adunării figurează următoarele puncte:

1. Sărbătorirea Domnului prof. N. Iorga, cu ocazia împlinirii a 60 de ani.

2. Comemorarea sinodului ecumenic dela Efes din anul 431.

Acest sinod a fost al treilea ecumenic și a avut loc în vremuri tulburi pentru Biserica Răsăritului. Nestorius, patriarhul Constantinopolului predica, că în Iisus Hristos erau două firi: una, divină și alta umană. Cîrili patriarhul Alecsandriei, apără pe de altă parte dogma tradițională. În aceste împrejurări împărat Teodor II a convocat sinodul dela Efes la 22 iunie 431, sinod care a combătut nestorianismul.

3. Comemorarea biruințelui călugărului Sofronie dela mână Cloara, care a determinat prin acțiunea sa, zădărnicirea poli-

ticii habsburgice unioniste să-și putut obține din nou, pentru România din Ardeal, episcopi ortodocși, la 1758.

Din aceeași serie de luptători pentru ortodocsie în veacul al XVIII, fac parte Ioan Tîrcă, călugărul Visarion, călugărul Nicodim din părțile Făgărășului, popa Ioan din Aciliu. Aceștia doi din urmă au fost și în Rusia în țarevica Elisabeta să ceară ajutor ca să inceteze prigonirile Românilor ortodocși în Ardeal. Rezistența tuturor acestora a dus la izbândă, căci dela 1809 se aleg în Ardeal episcopi „cu sângele și înima română“.

4. Chestiunea materială în legătură cu bugetul Bisericei ortodoxe.

5. Chestiunile profesionale ale preoților în legătură cu salarizarea.

La acest congres al preoților din Ardeal și Banat va lua parte și P. S. S. Mitropolitul Nicolae al Ardealului.

Președintele Asociației clericali Andrei Șaguna este părinte dr. Gh. Ciuhandu, care va prezida desbaterile congresului.

g.

Făptura cea nouă.

La vecernia Sâmbătel din 24 Octombrie am botezat o mireasă și apoi am logodit-o. Desigur un lucru neobișnuit și totuș, pentru mine, foarte firesc. Era făca unui sectar, dintr'un sătisor, în apropierea sf-tei Mănăstiri. Său încercat norocul și aci, înainte de aceasta cu vre-o 30 de ani, sectarii. Să pe atunci va fi făcut mare sgomot, că au pătruns până în poarta unei Mănăstiri. Dar au rămas la primul succes: 4 bărbați și o femeie, care a pierit, spânzurându-se... Bătrâni trăesc înainte în rătăcirea lor, că dărzană ființe pe drumul peisiei care îl va duce în osândă de veci. Nu-i chip de convertire. Zădarnice mi-au rămas încercările de a-l reda cea mai convinsor n'au și practica vieții lor e tot atât de lipsită de temelul moral. Cuceriri n'au făcut, dar au sporit, reținându-și copiii dela botezul creștin, al nașterii „din apă și din duh” (Io. 3. 5.)

Înainte cu 5 ani înmormântasem pe mama miresei de acum. Era copilă de 9-10 ani. Asista și ea la slujba ortodoxă, întuită de durerea copilului, rămas fără mamă.

Mă dusesem anume să slujesc personal. Pe atunci mai aveam nădejdea de a-l recovîrni. În fața morții înimile se îndușoiasă și sufletele sunt mai primitoare de lumina aderătorului. Mi-am terminat cu vîntarea pironind privirea asistenței asupra crucii, aşezată pe stîrziul moartei. „Pentru cuvântul Crucii celor peritoi nebunie este; iar nouă, celor ce ne mantuim puterea lui Dumnezeu este” (I. Cor. 1:18.).

Orfana, se smulge de lângă tatăl ei, își face semnul creștinesc al crucii, prinse cu mâna ei și sărută crucea de pe pleptul măicuile sale, care a rezistat până la moarte ispitei înșelătoare, de căci se amăglise soțul ei.

Fapta spontană a fetiței a rămas adânc înțipărită în sufletul ei fraged. Semnul crucii, cu harul jertfei de măntuire, adus de Domnul pe Golgota, a stărtuit tainic, dar cu putere, până la acest ceas al botezului, care a prefăcut-o în făptură nouă.

Asistența și-a rourat ochii în lacrimi dulioase la ceremonia sfântului botez. Înainte, fata cu mâinile ridicate spre cer, în ușa bisericii, se lepăda-se cu gura ei, de satana și de toate lucrurile lui, de toți îngerii lui, de toate slujbele lui și de toată trufia lui... care o ținuseră până acum, ca legată să în lanțuri. A suflat cruciș, să alunge duhul rău, în mrejile căruia sătău-se prin săpătănumiș, să scuipe asupra lui, ca să fugă cu rușine. Apoi s'a întors spre resărit și a mărturisit, cu vorbă respicătă Credeul creștin și ortodox... Astfel, lepădând făptura cea veche, a înlocuit în biserică să se îmbrace în făptura nouă, să-și răstignească trecutul, impreună cu Hristos și să ia „pecetea datorului Duhului sfânt”.

Asistase și mirele, un copil și el abia de 18 ani, dar avea dreptul, căci el își aduse să la Hristos mireasa. Fapt ce verifică o veche constatare, că de nu pot fi readuși la dreapta credință sectarilor, cu mijloace de propagandă și misionarism, el își schimbă atitudinea înăuntru să se ievste un interes imit. De nu era vorbă de sununie cîte cănd se în-

dupleca un tatăl dărzi și se făcea bucurie și în cer de un suflet care se întoarce.

Și-a logodit mireasa înțâi cu Hristos și apoi și-a logodit-o și-a tovarășă vieții.

Aceasta trebuie să fie temelia urmării dintre doi soți. Înțâi logodirea sufletelor lor cu Hristos, ca apoi să-L păstreze neîntrerupt mărturie făgăduinței lor, și păzitor vieții lor. Astfel căsnicia e zidire pe nisip, cea dințătă fortună, cel dințătă vînt aspru, de care nu sunt scutiti pe marea vieții, nici prinții, ca și cerșetorii, dăramă și spulberă. Să dacă se dăramă atâtea căsătorii în vremile noastre și se spulberă atâtea nădejdi de fericire, este pri-cina, că nu se întemeiază vatra familiară pe stâncă, care este Hristos.

.....

Că să-l rămăoa un semn văzut în amintirea celei mai mari zile din viața ei, voiam să-l dăruiesc nou născutei o cruciușă, din cele puține, ce mai păstrează, aduse dela Ierusalim, sănătăță prin atingerea de însuși Mormântul sfânt al Domnului. Să am rămas din nou surprinsă. Mireasa mărturisește: Mai am una. Cu patru zile mai înainte se împliniseră 6 ani, dela data când am intrat în monahism. Impărtăsem atunci școlarilor, căci au fost mărturii nouului legături al sufletului meu cu Domnul, cruciușă. Să mireasa de acum era printre școlarii de atunci. Dumnezeu știe cătă a dosit această copilă cruciușă ei, vreme de 6 ani, în casa tatălui ei, vrășmaș al Crucii, până să ajungă să o poată purta nestingherit, atârnată la gât lată cum îngrijorește Domnul de lucrurile Lui sfinte, păstrându-le mereu, în așteptarea făpturei celei noi, pe care să o împodobească. I-am dat în schimb o icoană a Maicii Domnului, încadrată în metal simplu, pe care a strâns-o la plept ca pe un talisman..

Nimeni nu mă va osândi, că la acest loc am povestit, așa simplu, o faptă de încreștinare și o seamă de amintiri, căci totuști pot plcura stropi de credință și pot roura, peste vre-un suflet simțitor, darul cerului de sus, ca să devină o făptură nouă, să nu se mai fălească în trup, ci să-și zică cu Apostolul: „Mie să nu-mi fie a mă lăuda fără numai în crucea Domnului nostru Iisus Hristos... căci cătă vor umbra cu dreptarul acesta, pace peste ei și milă...” (Gal. 6, 12-16).

Arhim.

Socialism.

Socialiștii propun că totul să fie sub controlul statului. Astfel ar fi măcelari de stat, brutari de stat, zldari de stat, pescări de stat, bănci de stat, hoteluri de stat etc... În acest caz în restaurante nu s-ar putea obține nici-o mâncare după ora 7 seara, deoarece personalul începează lucru la acea oră. Socialiștii, pentru a susține și mai mult statul, au propus ca nimeni să nu aibă dreptul să duce vre-o persoană cu automobilul, pentru că statul să nu fie pagubit în căile ferate și autobuze. Aceasta este libertate socialistă!

(După The Sunday Express).

Plecarea familiei Manafu din Arad.

Sunt oameni pe cari îi cunoști și nu-i cunoști. Limbuția, specifică veacului, ridică din gândurile preconcepute barieră între oameni și indiferență în raporturile sociale a devenit iege. E necesar să se îndeplineze cel apropiat, pentru că-l prețuim în valoarea lui justă. Distanța domosește subiectivismul cunoașterii de oameni.

Pe ziua de 29 Oct. a. c., au plecat din Arad doamna și domnul Lt.-Colonel Manafu Marin, petrecuți filod la gară de numeroși prieteni, flori, urale.

În cercurile active din Arad, s-au bucurat amândouă de multă simpatie. Au fost oameni învitori de progres și nu și-au preceputit darurile atunci când interesele locale românești au făcut apel la contribuția lor.

Doamna Elena Manafu să distins că o foarte înimoasă inițiată a reactivării buanelor obiceiuri strămoșesti, reușind să organizeze aci în Arad societatea „Hora”, care — pe lângă nevinovata plăcere a dansurilor românești — s'a dovedit a fi un prea fericit prilej pentru strângerea rândurilor românești din Arad. Foarte activă, energetică și pri-cipăriță organizatoare, n-a crutat nici ban, nici muncă într-o săbăندă inițiativelor întreprinse.

Domnul Lt.-Colonel Marin Manafu, în măsura în care îi îngăduia greaua și foarte delicatesa domniei sale demnitate de șef de Stat Major al unui important comandament militar, a desfășurat o activitate culturală ca membru în comitetul de conducere al asociației „Infrățirea”, cătă și în alte direcții ramuri sociale arădane.

Atât domnisa, cătă și d-na Manafu au fost — sub diferențe pseudonime — printre cel mai hardici colaboratori ai ziarului „Aradul” colaborare cu atât mai de preț, cu cătă avea loc în criza începuturilor acestui ziar. Ca ofițer, întîmpință domnul Lt.-Colonel Manafu și descriu ca un camarad loial și devotat, gata să sprijine cu cuvântul și fapta pe căi cărăi

se bucurau de increderea domniasale.

Plecarea din Arad le-a fost sărbătorită printre banii și camăradesc, a cărui deosebită fastă il dă faptul de a fi fost prezidat de către doamna și domnul General Constantin Bălăcescu, comandantul armatei din Arad. Seria toasturilor a fost deschisă de către d-nul General C. Bălăcescu, care după tradiționalele omagii rostită la adresa M. S. Regelui, a arătat în cuvinte simple, dar de o slăvită caracteristică celui mal distins bun simț, calitățile celor serbători, între ei fiind și d-l Veterinar Colonel Daffu Gh., care a fost mutat la București. Domnul general a accentuat însemnatatea numirii d-lui Lt.-Colonel Manafu M. în fruntea unui regiment, ca o cișnecă deosebită și de mare preț. Să-i încheie toastul, în urmă nesfârșite, cu cuvintele: „A vorbi despre durerea despărțirii în acest caz, ar fi greșit. Eu mă bucur, că am satisfăcută sufletească pe care am simțit-o totdeauna atunci când cei de sub comanda mea au plecat sub o altă comandă, urcând prin aceasta o treaptă mai sus în spinoasa, dar frumoasă carieră ostăsească”.

—:-

Viața noastră socială și culturală mai nouă din Arad este strânsă legată de contribuția generoasă a celor cărăi și ilustrii generali și ofițeri, căci s'au petrădat prin Arad în ultimii ani. De slujor nu le vom cere ceea ce n'au putință să ne dea, dar faptul de a ne fi încurajat să simțim o totdeauna atunci când cei de sub comanda mea au plecat sub o altă comandă, urcând prin aceasta o treaptă mai sus în spinoasa, dar frumoasă carieră ostăsească”.

Cui i-e sete, să bea! — Nă bună, că-i tulbură.

Pentru? — A plouat. Apa de ploae e tulbură.

Nu, e împedea.

Ia, să vedem, ce găsim apă! — Pământ, frunze, crăpătrici sfârmate, bolovan.

Iată loan, scoate tu pieptăria (un bolovan) — Nu pot, nu-l poate scoate nici nu boală nu l-am putut elini din loc.

Cine l-a adus aici? — As

Mare e puterea apei, și zavă e mânia torrentilor.

Vorbim apoi despre forța torrentilor și furia lor, vestindu-le recenta inundație din 1926. Alte întâmplări au dela părinți și dela bătrâni.

Bine lucrează Roții și altii și aiți? — Nu.

Căutăm, ca prin răspările lor, să ajungem la o cluziunea:

Lăsăm, să crească pădurea. Dacă trebuie să pătrundem patrimonul forestier, atunci întrămuș cu pomerorile, căci de fructele prețioase, mai deplinăcăciș, rol, în economia naturii ca și pădurea. Să curățăm terenuri, pătară, nu pentru cultura realelor. Să găsim lăbătul.

Noi să vindem lemne, frunze, în schimbul căror pătămă grâu dela cîmpie.

Tr. M.

Politica Externa

Vizita făcută de dl. în prim ministru Frantei, președintele Statelor Unite din America de nord, și guvernul acestor republici, a dat ca rezultat înălțarea Franței în ochii lumii întregi. La rezultat, de care nol ne bucurăm, a contribuit în afara autoritatății morale a marșalului popor francez, și fapta trăiește în memoria americană, că înțelegerile bune din Arad și armată există o legătură mult mai apropiată decât s-ar părea la întâia vedere. Iată de ce, regretem că înțelegerile sunt să ne dea, dar faptul de a ne fi încurajat să simțim o simpatie, cu cuvântul și unii cărăi cu fapta în străduințele noastre, ne îndrinește să afirmăm, că între inițiativile bune din Arad și armată există o legătură mult mai apropiată decât s-ar părea la întâia vedere. Iată de ce, regretem că înțelegerile sunt să ne dea, dar faptul de a ne fi încurajat să simțim o simpatie, cu cuvântul și unii cărăi cu fapta în străduințele noastre, ne îndrinește să afirmăm, că despărțirea este provizorie, iar cărăi vin în focul domniei sale vor continua să păstreze legăturile sănătoase sociale și culturale dintre armata și publicul arădan.

—:-

Când Roții Mihaliu își face moșie...

O idee mai abstractă pentru școală practică.

Trecând din jud. Arad prin Vârfurile, peste Dealul Mare, spre Vașcău din jud. Bihor; înainte de a primi la pripor, stopați mașina la podul din com. Lazuri.

Apucând apoi pedestru pe vale în sus, peste vreo zece minute veți zări — privind la stânga în sus spre cer — pe o pantă pripită la locul ce se zice „Negraia”, nou înființată moșie a lui Roții Mihaliu.

De cumva omul e la lucru, pentru siguranța vieții Dvoastră, vă sfătuiesc să lăsați pofta ce ține cursul apel și să o prindeți binisor mai sus pe coasta din față. Căci, atunci când „ară” Roții Mihaliu cu „budacul” (tărăncopul) printre steuri; se trezesc din somnul multimilenar bolovani mai mari și mai mărunti, și rostogolindu-se furioși, tună și fulgeră pe vale.

Aici, pe o pantă de 80 grade, în humusul acumulat și legat de rădăcinile copacilor reduși demult la aspectul de „târșari”, și-a înjghebat Roții Mihaliu mo-

șie noă, în care seamănă grâu de vară și cartofi. Se înălță, că ploii grele și cărănație de vreme recolta jos în vale, și încă cu rădăcini cu tot. Dar, se înălță, că uneori și mai rămâne ceva rod. În nouă-zece ani, însă, inevitabil, însumul strat de humă este spălat, rămânând stâncă golașă.

Roții Mihaliu e un om răbdător și „robotaș”. El nu dispărăză. Pornește mai departe în căutarea altul teren de cultură. Mai este mult până la vârful muntelui.

Și, așa se întinde pe locul ratului de verdeță de odinioară, pustiul cenușiu al stâncilor goale, incinse vara de dogoarea soarelui, plesnind de ger larva.

**
Idee de raionalizare agricolă și crearea conștiinței forestiere.

După o ploaie, ducem copiii la vale (părău).

Alegările din Anglia

Alegările parlamentare din Anglia s'au terminat cu un rezultat înălțarea Franței.

Conservatorii au repartat o biruință între așteptările cele mai opozite.

Aceste fapte justifică pe dl. Mac Donald, care să spune, a făcut marii socialiști, a căror

a fost salvat, întrucât și de zentanții de al lor au

că pun mal presus între

permanente ale țării, cele trecătoare ale partidelor.

Ambele aceste fapte sunt proprii pentru a ne întări și a întări în noul credință civilizația burgheză, pe care ne bazăm, are resurse de site, pentru a găsi o ieșire norabilă din impasul crizei sociale suferită cu toții și de mult. Bunul simț a binei la Washington că și la Lăzăre, Franța va avea cuvântul răzător, în îndrumarea universale. Să avem înțelegere cu acestul popor.

"Bachus" fost restaurantul Ritz,

Arad, str. S. Bran- Ojină cu un păhar de bere 10 L. Abonament după covici, pal. Földes lista 1300 lei lunar. Sâmbătă și Dumineacă deschis până dimineață. În fiecare zi concertează muzica figănească de primul ordin.

Rog sprijinul onoratului public: PROPRIETARUL

le Kliometrului, cauciucul de automobile „INDIA“ exclusiv la „MOTORDELTA“

SIG. KELLY, magazin special de accesorii, Str. Alexandri No. 1. Pentru fiecare cauciuc, garanță de FABRICĂ No. 383. 1-10.

ele mai moderne Tocuri zdroare — 14 carate — Lei 200

la libraria

CONCORDIA

Gh. MUNTEANU

Arad, str. Eminescu Nr. 10.

e depozit de cărți literare și didactice. Mare portment de rechizite școlare și de birou.

Schimbul aurului pe cel mai urcat preț al zilei

Zinner, ceasornicar și bijutier, Arad Str. Mețianu No. 1. Reparații ceasornice și bijuterii pe lângă o garanție de 2 ani. Verighete de AUR, bijuterii și diferite ceasornice, cu cele mai **eftine prețuri**.

Prânz . . . . . 20 Lei
Cină . . . . . 14 Lei

cu pâine după listă.

Vineri: Ciorbă de pește

Sâmbătă Tocană de porc

Același abonament săptămânal 200 lei

Cafea fină, lei 6. — Separeuri — Băuturile s'au efectuat. Muzică figănească

concertează până dimineață la

Restaurantul „București“

Arad, Piața Avram Iancu 10

Proprietar **TRAIAN CRISTEA**.

Blăni eftine, la blănaru

NEULÄNDER

Palatul Fischer Eliz.

Nr. 387 1-10.

Cetății ziarul

„ARADUL“

feneaua Restaurant „BRISTOL“
echis zilnic până dimineață serviciu
actual de primul rang. Prețuri eftine.

nurile cele mai eftine se pot cumpăra și confectiona
la Blănăria **Teodor Fica**

se vând și căciuli engros și detail. ARAD B. Reg. Ferdinand 31.

In atenționarea On. organe
militare din Arad.

lupta grea pentru exi-
locitorii din comunele
și Pojoga, înfruntând
și ploii pentru a putea
a parale pentru împozite
sau angajat a trans-
leme de foc dela firma
Stein din Zam cu pluta
Mureș la Arad, și până
la. Cam dela 1 Oct.
la podul de cale fe-
dela Aradul nou sunt so-
de soldații de pază dela
od se lege pluta de târm
louți 1-2 zile până ce
duc autorizație dela or-
militare și polițienești
putea trece mai departe,
acă nu reușesc se lege
din sus de pod sunt și
în ca de ex Ioanichie

Anca din Sălciva pus 2 zile sub
pașă militară. Tânărul săraci,
cinstiți și blâzni fără să fie
avizați despre opreliștea de a
trece pe sub pod și fără a fi
opriți dela Zam până la Arad
la nici un pod, sunt agitați
pentru această procedură. Ru-
găm On. Organe militare să
binevoiească a explica res-
pective a da îndrumări acelor
oameni, dacă e posibil chiar
prin Gazeta Aradul că ce au
de făcut pentru a li se lăsa
liberă trecerea pe sub acel pod
cu bucluc.

Sălciva 20 Oct. 1931.

S. Mihuțiu
inv. preot.

Jocurile noastre.
Serie 6-a

1. Cuvinte încrucișate

P. Selegean Loco.

1	2	3	4	5	6	7	8
9							
10						11	
12					13		
14				15		16	
17			18				
19		20		21			
22	23			24			
25							

Orizontal: Ilustru orator grec (385-322 a. C.) 9. A pus toate puterile; 10. Căuta ceartă fără cap; 11. Simt; 12. Respectuos; 14. Teolog și istoric englez (673-735); 15. Mai de kilograme; 17.., în anul (Lat.); 18. Fir de lână proastă; Interjecție; 20. Dolarii nu se împărtășă, ci se fac... 21. Rug fără măduvă; 22. Traian Demetrescu; 23. Ultimul rege al Troiei (abl.); 25. Oraș pe malurile Iordanului.

Vertical: 1. Soldați din infanteria teritorială; 2. Poet și filozof grec, care adormind într-o peșteră, s'a trezit după 57 de ani; 3. Impăratul Iaponiei; 4. Râu în Rusia; 5. Oprește! 6. Interjecție; 7. Model legal de greutăți; 8. Numele maghiar al Strigonului; 13. Regină din Iudeea, exterminată familia lui David; 16. Campion al vitezei; 18. Prețul valorilor la bursă; 20. Vorbesc fără sfârșit; 24. Articol.

2. Epenteză.

de D. Ardeleanu, Pecica.

Să se afle 9 cuvinte de câte 4 litere cu următoarele semnificații:

1. Semn ce murdărește 2. Di-
bacie. 3. Transportă. 4. Monetă
bulgară. 5. Instrument muzical, an-
tic. 6. Proiect. 7. Pușcă. 8. Divi-
nitate la Fenicieni. 9. Robusti.

Introducând căte o literă în mij-
locul fiecărui cuvânt se va obține
în total 9 cuvinte cu următoarele semnificații.

1. Substanță preparată. 2. Ex-
plică. 3. Tablou. 4. Târg în jud.
Cahul. 5. Monetă engleză. 6. Pra-
dă, od. 7. Metal. 8. Derând. 9.
Oameni sărveni, fig.

Literele introduse citite de sus
în jos, în ordinea dată vor da nu-
mele unui cunoscut scriitor român,
în viață.

3. Saradă.

N. Cimpoies - Loco.

Petrecere, e prima parte.
După ea-s bolnav. —

De vreți — stau pe spate.

Aceasta, e a doua parte.

Iar cuvântul, întregit.

E scriitor francez,

Cu nume răspândit,

Și de lume mult citit.

Cupon pentru jocuri
No. 56.

Poșta jocurilor.

T. Vidranul. Trimiti-ți des-
legările jocurilor. Nu publicăm
jocuri a căror deslegări nu le-
am primit. Cred că n'aveți pre-
tenția să deslegăm noi jocu ca

să vedem dacă încrucișările sunt corecte. I. Bendea. Desle-
gările să se trimă în toate odată,
după publicarea seriei a 8-a.
De altfel am mai spus-o. Se
vede că n'ajă citit poșta
jocurilor!

N. C.

Viață — sau moarte?
(Din Anglia).

Medicii au primit cu aplauze
entuziasme propunerea de a-i
autoriza să sfârșească viața
bolnavilor de cancer. El arată
mai puțin entuziasm în sprijinul
noilor descoperiri în a diagnoza,
vindeca și preveni cancerul. Interesul lor cel mare
este în a provoca o moarte
fără dureri bolnavilor, nu în a
cerca calea de a le salva
viață.

(Sunday Express, 18 Oct.).

**Pentru sezonul de
toamnă, Ghete solide
și tari pentru Co-
pii le cumpărați la pră-
vălia de ghete**

CZERMOCZKY

Produse proprii: Ghete bărbătești din piele bună de box
dela 380 lei. Ghete femeiești
din Piele tare de box dela 300
lei. Ghete Traiteur în toate cu-
lorile, pentru dame dela 395 lei.
1-10

Deștepti și naivi.

(roman)

Istădată Volcu fu convins,
în mijloc nici o cursă.
fuseseră trimis ou de poli-
ci de fata lui. Se ho-
ără plece în necunoscut.
și, ce o da Dumnezeu,
ultând că nici nu strâ-
năcar mâna biletului sol-
itar abia făceau câțiva pași,
zi strigat.

Tovarăș!

Opri și se întoarse.

ul veni la el. Scotoci sub
u și deslegă dela cen-
un pachet de hârtie pe
il dădu ofițerul. Deja
le lui pricepu un singur
t:

Bărbația... ceeace pe
lui Volcu însemna: dom-
a.

Cu strânsă mâna rusulul,
încălzit spontan de un
sent de recunoștință, il
lăsa și-l sărută pe rus ca
frate, mânăndu-l prie-
cu același cuvânt care

îl dușmănișe: Tu coroava
simpatică...

Rusul se înduioșă și după ce
plecă Volcu iarăși își mai a-
duce ceva amintă. Se scociori
în buzunarele lui largi și
scoase o rublă și căjuiva co-
peici, totă averea lui, alergă
după ofițer și-l dădu cu dra-
goște care-i scotea lacrimi
din ochi.

Când ajunse Volcu în mar-
ginea orașului Minsk, se crepă
de ziuă. Se abătu după o mo-
viță, ascuns de vântul care-i
tăia suflarea și desfăcu pa-
chetul. Găsi acolo rufără, lu-
cruri de ale mânării, și donă-
scrisori. Descifră pe una din
scrisori numele lui, iar pe
ceeaală o adresă scrisă cu
litere cirile, rusești. În scri-
soarea adresată lui găsi o
buclă de păr, o fotografie și
douăzeci de ruble în banii
mărunti. Sărută recunoșător
fotografia îngerului său păzitor,

apoii cu tot gerul, își schimbă
chiar în clipa aceea rufără.

Bereta își se potrivea de mănu-
ine, aşa simțea, flind că oglindă
nu mai văzuse de mult. În Minsk,
n'au noroc să ducă scrisoarea
a două la destinație. Întâmpinarea
îl făcu să se lovească
cu catul de un plotonier bur-
duhănos, care îl înălță pe loc,
îl sucă și răsuță, doar, doar o
scoate din el o vorbă. Volcu
găsise, că e mai cuminte să
se prefacă mut. Plotonierul fu
convins, că a dat peste un
șpion. Il înălță și îl duse la
Comandirea pieții, unde îl
perchezitionară încercă să
afle ceva dela el, dar nu pu-
tură să scoată nici o vorbă.

Se convinseră că-i mut, Des-
chiseră scrisoarele. Se ștărlung la
fotografie, dar i-o în-
apolară cu banii cu tot. Dic-
ceeaală scrisoare aflară, că
era prisonier, român și vrea
să meargă în România. Scri-
soarea era adresată unui na-

cialnic din Minsk. Un agent își
aduse aminte, că în ziua aceea
avea să se îmbarce în trenul
de Smolensk un detasament
de prisoneeri pentru Siberia.
Fără să mai stăruie să afle
de unde venea individul, ho-
tără să-l trimite spre Siberia
cu detasamentul din gară.

În gară Volcu își revăzu
tovarășii din lagăr. Erau curioși
toti să afle unde a fost. Es-
corta Comanduirii din Minsk
fu mulțumită, că detinutul a-
partinea detasamentului și se
înapoiă. Tovarășii de pri-
zonații îl povestiră penibilul
scandal de dimineață, când
polcovnicul spumega de mânie
și răsolise tot lagărul să-l
găsească pe evadat. S'au tră-
mis patrule și șafete în toate
părțile.

Le întrerupse vorba un solu-
de căpră, care venea să-i
numere. „Po citiri“, numără-
toarea rurească a oilor și pri-
sonierilor putea să se repete
de o mie de ori, dar nicio-
dată nu ieșea socoteala la nu-
măr. Acest „po citiri“ deve-
nește subiectul zilnic de dis-
tractie al prisonierilor.

In gara Smolensk, nodul
cel mai principal de comuni-
cație de cale ferată din Rusia
apuseană, Voicu reușit să dis-
pară chiar în timpul „po citi-
rei“. Banii avea, mâncare avea,
n'avea de ce să se teamă. Tu-
pilat în dosul unei magherițe,
când se furișă într-o cărciumă,

INFORMAȚIUNI.

Calendarul săptămânal

Noemvrie

are 30 zile

Brumar.

1931. Zilele săpt.	Calendarul Iulian îndreptat	Calendarul Greg.	Soarele răsare apune
Dum. 22 d. Rusalii, — Evang. a 5-a dela Luca, cap. 16, v. 19—31; gl. 5 a Inv. 11. Zis-a Domnul: Era un om bogat și se îmbrăca în porfiră și în vison	Apostolul către Galateni cap 6 v. 11—18; Fraților, vedeti cu ce fel de slove am scris vouă	(†) Ziua T. Sf. Pom morți. Silvia Carol Emeric Leonard Engelbert	7.52 5. 35 timp de toamnă
Duminică			
Duminică 1 Noemvrie a. c. va vorbi la Palatul Cultural la ora 5 d. m. dl Nichifor Crănic, prof. universitar și scriitor, despre „Filosofia doctorului Nicolae Paulescu”.			

□ Doamna și domnul Lt Colonel Manafu Marin ne roagă să aducem la cunoștință prietenilor și cunoșutilor, că timpul nu le-a permis să-și ia rămas bun, aşa cum ar fi dorit, dela fiecare în parte: „Plecăm din Arad cu viul regret de a trebui să părăsim acest prea frumos oraș, tocmai atunci când învățasem să prețuim și să iubim mai mult de frații noștri de dincoace de Carpați”.

„Dorim ca aceasta mărturisire să fie un izvor de indemnuri bune pentru toți frații de dincolo, ca și dincoace a de Carpați”.

□ Curs de menaj. Asociațunea pentru cultura poporului român „Astra” va deschide în Sibiu, cu începere dela 8 Ianuarie 1932 un Curs de menaj cu o durată de 6 luni. Condițiile de primire se pot vedea la Secretariatul Liceului de fete sau al Școalei normale de învățătoare din Arad.

□ Duminecă 1 Noemvrie a. c. va vorbi la Palatul Cultural la ora 5 d. m. dl Nichifor Crănic, prof. universitar și scriitor, despre „Filosofia doctorului Nicolae Paulescu”.

□ Cel care, din greșală au fost omisi cu ocazia lansării apelului Dlui Președinte al Comitetului Interimare, pentru ajutorarea șomerilor, sunt rugați, să contribue, fără ezitări, la opera de ajutorare întreprinsă pentru șomeri.

□ La ședința de azi a Comitetului Interimare, delegația funcționarilor, compusă din Dr Nedelcu, Olariu și Berzovici, își va expune punctul de vedere, în cauză salarialilor. Vom relata mai pe larg în No. de Luni a ziarului nostru.

□ Societatea Națională a Fermelor ort. române filiala parohială Arad-Grădiște în scara zilei de 24 Oct. a. c. a aranjat o serbare în favorul șomerilor. Serbarea a reușit peste așteptare, ceeace se datorează în primul loc Dnei Natalia Eșanu președinta Societății și celorlalte membre din Comitetul de conducere, care uitând de orice supratboseală au făcut propaganda carității creștine și au pregătit totul, astfel, că rezultatul de 7024 Lei venit curat din un cartier sărac și plin de șomeri, — dovedește muncă sărăuitoare.

Venitul curat de 7024 Lei se va vărsa la fondul șomerilor, chvernosit de Onor. Primărie a Municipiului Arad.

□ Amenințare cu cuțitul Birjarul Delceanu Ilie în stare de ebrietate a amenințat cu cuțitul pe agentul Balint Iuliu din circ. III poliție care și face cercetările.

□ Panică în teatru. Băiatul Profenradt Matei din suburbia Grădiște de 11 ani în cursul reprezentărilor de teatru a provocat o detunătură cu ajutorul unei chei găsite și un cap de chibrit. S-au luat măsurile cuvenite contra numărului.

□ Furt din sinagogă. În noaptea de Mercuri spre Joi Indivizi necunoscuți cu chei false s-au introdus în biserică jidovească din strada Ceretășilor 13 de unde au furat din chetă sumă de 3000 Lei. Cazul se cercetează de circumscriptia de poliție respectivă.

□ Furt. În noaptea de 14-15 Oct. indivizi: Lingurar Dumitru, Lipitor Petru și Ioan Crișan din Șega strada Colonia Tiganilor au furat dela Vasile Bălță din Bujac strada Colonia Tiganilor au furat dela Vasile Bălță din Bujac strada Ghiocelor 44, un număr de 45 găini pe care numiți le-au predat tigancel Maria Lingurar din Șega spică a le vinde pe piață. Numișilor li-sau dresat acte de dare în judecată.

□ Reclamație. Individul Lingurar Maria din Arad str. Brezoianu 199, a reclamat contra infractorilor necunoscuți că au aruncat în fântâna sa substanță otrăvitoare. Cercetările se fac de Circ. 3 poliție.

□ Călcăt de locomotivă. Eri la ora 14 locomotiva proprietatea Fabricii de zahăr din Arad în dreptul suburbiei Bujac a lovit un individ care a fost transportat imediat cu salvarea la spital. S'a constatat că lezatul se numește Szabo Carol surdo-mut de 38 ani din Bujac. Până în prezent nu s-au putut stabili imprejurările în care s'a întâmplat accidentul. Starea victimei nu e gravă.

□ Areștare Nemeș Alexandru de 19 ani din comuna Fratelia de profesie ucenic brutar a fost înaintat Chesturel Arad prin Chestura Timișoara de Legiunea de jandarmi din Timișoara, fiind urmărit Arad pentru faptul că în Aprilie anul curent a furat o bicicletă. Va fi predat parchetului Arad.

□ Încercare de furt. Dr. Messinger șeful laboratorului chimic de stat din Arad a făcut reclamație contra infractorilor necunoscuți că au csele false au încercat să intre în laboratorul — prăbabil cu intenția ca să fure — însă cheia falsă s'a rupt în broască astfel, că furtul nu s'a putut face.

Cronica sportivă.

Rezultate, concluzii, program

Cupa balcanică Duminecă s'a disputat la Sofia penultimul match pentru această cupă între Bulgaria și Grecia rezultatul fiind 2:1 pentru Bulgaria. În urma acestui match România este câștigătoare sigură a cupei chiar dacă va pierde matchul dela Atenea.

Cea mai bună echipă din țară. Luni s'a jucat la Cluj matchul Ripensia — Universitatea pentru desemnarea celei mai bune echipe din țară. Rezultatul a fost 3:3 după pauză Ripensia conducea cu 2:0 astfel că echipa cea mai bună nu se cunoaște încă.

Championatul din Arad.

După matchul Gloria — Amfea problema championatului la Arad pare clarificată. Până la matchul Gloria — Olympia — 29 — XI — situația în clasament va suferi numeroase modificări. Chiar dacă Olympia sau S. G. A. vor reuși Duminecă performanțe bune totuși nu vor periclită situația Gloriei care are un joc mai puțin și indată ceva jucău cu S. G. A. își va lua locul prim.

Clasamentul cat. I.

1. Gloria	3	3	—	—	10	2	6
2. Olympia	3	2	1	—	7	3	5
3. S. G. A.	2	2	—	—	10	0	4
4. Amfea	4	2	—	2	18	10	4
5. CAA	3	1	—	2	3	6	2
6. Transil.	3	1	—	2	4	10	2
7. Tricolor	3	—	1	2	2	18	1
8. Unirea	3	—	—	3	4	10	0

Clasamentul cat. II.

1. Hakoah	7	5	1	1	18	9	11
2. Banatul	6	4	1	1	20	8	9
3. Înțeleger	6	2	4	—	10	6	8
4. Iuventus	6	2	2	2	12	9	6
5. Soimii	6	2	2	2	8	9	6
6. AVMSE	6	3	—	3	8	12	6
7. Vulturul	7	1	3	3	11	18	5
8. Titanus	5	2	—	3	9	8	4
9. Voință	5	1	2	2	4	6	4
10. Victoria	5	1	2	2	4	8	4
11. C. A. R.	5	—	1	4	8	19	1

Matchurile de Duminecă Unirea — Olympia arena CAA ora 2 arbitru: Goicea SGA — CAA arena CAA ora 4 arbitru Poloreczky Tricolor — Transilvania arena Tricolor, 3rd: Măceanu, Cat. II: Soimii — Iuventus, Hakoah — Voință, AVMSE — Înțelegera, Banatul — Titanus, CAR — Victoria.

□ Conferință. Duminecă, 1 Noembrie, ora 11 a. m. va avea loc în sala festivă a liceului „Moise Nicoară” conferință dum. Ioan Focșaneanu, societar al Teatrului de Vest, despre Moralitatea în artă a lui Topileanu. După conferință vor urma lecturi din scriitorii și preoții noștri. Intrarea benevolă.

?

Când unii spun că au căzut în dragoste dela prima vedere, atunci ei trebuie să se întâlnesc la un bal mascat.

◆◆◆

Introducerea lucrului manual liceul Moise Nicoară.

Conform novei programe învățământ elevii vor inva și căte o meserie practică să le fie utilă mai târziu viață.

Pentru complectarea programei de studii prin introducerea lucrului practic, Dr. Ascan Crișan a convocat eri o anunare la care au luat parte: ing. R. Cărpinișan, rectorul Școalei superioare Meserii, ing. Trimbisiori, parte a Comitetului școlar și liceului; prof. Nestor Blaga, prof. Toader Julian. Cu această ocazie s'a discutat modalitatea aplicării programei în ceea ce privește lucrul manual.

Practica în ateliere va începe dela 1 Noemvrie. Lucrarea numai elevii din cl. I și II.

La liceul Moise Nicoară fi amenajate deocamdată ateliere, în care vor fi instalate ateliere de tâmplărie uscată și legătorie de cărji, pentru elevii de cl. I.

Elevii din cl. IV vor învăța tâmplăria și mecanica în atelierele Școalei de Arte și Meserii.

Orele de atelier vor fi masă și probabil, în zilele Miercuri și Sâmbătă.

TABLOU

despre sumele incasate favorul „șomerilor”

Suma incasată până la Oct. a. c. Lei 166.431—

Schwartz Ioan Lei 250, Ponath Simion Lei 150, Dălnoky László 400, Adolf Let 100, Wedow Gustav Let 100, Marian Lei 430, Hollo Zoltan Lei 100, Gartner Mareu Lei 255, Berger Comp. și pers. Lei 100, Corpul Profesorat al gimnaziului Iosif Vulcan Lei 100, Lusztig Berger Lei 300, Fodor Leopold Lei 40, Weisz și Augaiáj Lei 150, Ladislau și Augaiáj Lei 100, Weisz și Beján Imre Lei 100, Berger Solomon Lei 100, Rosz Eugen Lei 100, Bancă merciașă Italiană Lei 100, Personala Diviziei 5 Fecioră C. F. R. 1.600, Adler Lei 150, Industria Luminii 100, Kucsera Ioan 140, Marian Ioan Lei 100, Kellner Adalbert Lei 120, societatea Invățătorilor Lei 100, Fabrica de Vagoane „Asz” Lei 50.000, Funcționari 11.435, Molnar Edmund 800, Funcționari Băncii Oskar Schmid Lei 600, Distr. națională Petroliului Lei 2.000, Fundația dela C. F. R. Lei 2.000, Total Lei: 242.600

Cinema CENTRAL

Ultimul film grandios realizat de regizorul

F. W. Murnau:

TABU

dramă sentimentală din ținuturile Sudului cu actori indigeni.

DIN 30 OCT. — 2 NOV.

Cinema SELECT

Cea mai bună operetă a ultimului deceniu:

Locotenentul Surâzător

cu simpatie!

Maurice Chevalier și

Claudette Colbert

REGIA: Ernst Lubitsch.

MUZICA: Oscar Strauss